

Advokatrådet

Skatteministeriet
Nicolai Eigttvedsgade 28
1402 København K

js@skat.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 23. september 2010
J.NR.: 04-015302-10-1142
REF.: rmm-csk

Høring over forslag til lov om ændring af skattekontrolloven (IT-Revision)

Ved e-mail af 30. september 2010 har Skatteministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Grundlæggende savnes en forklaring på, hvorfor det er nødvendigt - og ikke kun ønskeligt - at indføre regler om dataspejling.

Der findes allerede i dag en række instrumenter, hvorefter SKAT kan få udleveret de relevante elektroniske oplysninger, eventuelt med politiets hjælp, som nærmere beskrevet i skattekontrollovens § 6.

I forarbejderne angives som et væsentligt argument for dataspejling, at man undgår at lægge beslag på en virksomheds ressourcer under et langvarigt kontrolbesøg. Det kan imidlertid godt være tilfældet, at en virksomhed hellere vil afse ressourcer til et langvarigt kontrolbesøg, end at skulle acceptere en dataspejling, hvor virksomheden så i stedet kan bruge langvarige ressourcer i SKATs særlige lokaler.

Som anført i lovbemærkningerne er der en række væsentlige og alvorlige retssikkerhedsmæssige betænkeligheder ved dataspejling, og det må derfor helt undtagelsesvist være et krav, at SKAT påviser et egentlig behov for dataspejling, der ikke kan løses med de eksisterende værktøjer, SKAT har til rådighed. Endvidere må et egentligt behov for en dataspejling klart overstige de retssikkerhedsmæssige problemer med dataspejling.

Den foreslåede affattelse af det nye stk. 6 angiver, at SKAT uden nogen begrænsning og til enhver tid kan gennemføre en dataspejling (til brug for en kontrol). Den i lovforsarbejderne refererede brug af dataspejling tyder på, at det har fundet sted i meget stor udstrækning.

Advokatrådet

Efter Advokatrådets opfattelse er lovens ordlyd for bred. I bemærkningerne er der løbende henvist til proportionalitetsprincippet, eksempelvis i retssikkerhedsloven, i persondataloven, i Den Europæiske Menneskeretskonvention, og det gælder også generelt efter forvaltningsloven. Der er med andre ord enighed om, at proportionalitetsprincippet spiller en helt central og særlig rolle ved dataspejlinger, og proportionalitetsprincippet bør efter Advokatrådets opfattelse indskrives i selve lovens ordlyd.

Det er uklart efter lovens ordlyd, om der sondres mellem uvedkommende materiale - privat materiale - og relevant materiale. Det er Advokatrådets holdning, at privat materiale skal slettes med det samme, når den udvalgte skattemedarbejder støder på det, og kun relevant materiale kan gemmes, indtil sagen er endeligt afgjort. Dette bør fremgå af lovens ordlyd.

I lovforslagets § 2 er det angivet, at loven træder i kraft den 1. januar 2011. Det bør præciseres, at loven dog først træder i kraft, når Skatterådet har godkendt de nærmere regler omtalt i den foreslåede stk. 7 i skattekontrollovens § 6.

I forarbejderne er det nærmere beskrevet, at "ordentlige virksomheder", der har datamaterialet udskilt i separate filer, kan nøjes med at udlevere disse filer til SKAT, og disse virksomheder vil ikke blive mødt med et dataspejlingskrav. Kriminelle virksomheder vil heller ikke blive udsat for dataspejling, medmindre der foreligger en retskendelse herom. Det er altså kun ikke-kriminelle virksomheder, der har "rod" i sin databehandling, der udsættes for dataspejling uden retskendelse. Det er efter Advokatrådet opfattelse retssikkerhedsmæssigt betænkeligt at give kriminelle en bedre retssikkerhed end virksomheder, der i princippet er lovlydige, og som blot har et administrativt rod i deres dataopbevaring.

Lovforslaget angiver i meget brede vendinger, at dataspejling kan gennemføres til brug for SKATs kontrol. Det må være et minimumskrav, at SKAT forud for enhver dataspejling over for virksomheden skriftligt specificerer og præciserer, hvilket materiale SKAT præcist ønsker at få i sin besiddelse gennem en dataspejling, og hvilken konkret sag materialet skal bruges til. Dette udgør herefter rammen for dataspejlingen. Hvis SKATs angivelse er for uklar, må det kunne påklages til eksempelvis Skatterådet, før dataspejlingen iværksættes. I sammenhæng hermed bør det også afklares, i hvilket omfang SKAT skal kunne foretage uvarslet dataspejling, eller om dataspejling kun kan ske i forbindelse med en varslet kontrol. Dataspejlingen skal indsættes i skattekontrollovens § 6, der efter Advokatrådets opfattelse kun omhandler oplysninger, der skal indsendes på begæring, dvs. varslede oplysninger.

Det er i forarbejderne beskrevet som en afgørende retssikkerhedsgaranti, at en repræsentant for virksomheden kan overvære SKATs gennemgang af dataspejlingen i det særlige lokale hos SKAT. Hvis det imidlertid skal være en garanti med et reelt indhold, er det efter Advokatrådets opfattelse nødvendigt at indskrive i forarbejderne, hvad repræsentanten så i øvrigt kan gøre under SKATs gennemgang, udover blot at

Advokatrådet

overvære gennemgangen. En overværelse af SKATs gennemgang giver ikke i sig selv nogen retssikkerhedsgaranti.

For eksempel bør repræsentanten for virksomheden kunne kræve øjeblikkelig sletning af specificeret afspejlet materiale, der ikke har betydning for den igangværende skattesag, jf. ovenfor. Hvis skattemedarbejderen ikke efterkommer dette, bør repræsentanten kunne kræve en genforsegling af materialet, og spørgsmålet må så afgøres eventuelt af SKATs retssikkerhedschef.

Det bør endvidere i forarbejderne præciseres, at materiale, der er omfattet af advokaters tavshedspligt, aldrig kan være relevant materiale. Herudover har Advokatrådet vanskeligt ved at se, hvordan "billeder og lyd- og videofilm" kan udgøre relevant regnskabsmateriale til brug for en skattekontrol. Det bør præciseres i forarbejderne, at sådant materiale kun helt undtagelsesvis kan formodes at være relevant materiale.

På side 12 i udkastet til lovforslag er det i 3. nederste afsnit anført, at indsamling af privat materiale vil være i strid med persondataloven, uanset om virksomheden har samtykket til dataspejling, men "dog inden for rammerne af persondatadirektivet". Advokatrådet er ikke bekendt med, at en offentlig myndighed kan fravige gældende dansk lovgivning i borgernes disfavør med henvisning til, at lovbruddet ligger inden for rammerne af et EU-direktiv. Det er et alvorligt retssikkerhedsmæssigt problem, hvis SKAT vælger at overtræde persondataloven i borgernes disfavør, uanset om en sådan overtrædelse måtte være inden for persondatadirektivet.

Lovforslaget tager ikke stilling til, hvad SKAT kan og skal gøre med materiale, der er uden betydning for skattesagen, men som måske afdækker en forbrydelse (eksempelvis ikke-skatterelateret bedrageri). Det bør på forhånd afklares, om SKAT i alle tilfælde kan og skal overlevere sådanne oplysninger til andre myndigheder. Det samme gælder med materiale, der måske er irrelevant for den konkrete dataspejling, men som afdækker andre skatteforhold. Det bør på forhånd afklares, om SKAT skal have en ubegrænset adgang til at bruge disse oplysninger til en ny forhøjelsessag. Det er herunder uklart, hvordan den særlige tavshedspligt spiller ind i disse spørgsmål.

For at understrege alvorligheden bag enhver dataspejling, bør det efter Advokatrådets opfattelse overvejes at præcisere, at ansatte, der bryder tavshedsbelagte oplysninger indhentet på grundlag af en dataspejling, vil være omfattet af straffelovens § 152, stk. 2.

Menneskeretskonventionens artikel 8

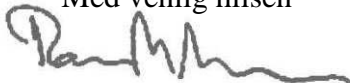
Advokatrådet finder, at lovforslaget rejser alvorlige spørgsmål vedrørende Menneskeretskonventionens artikel 8 og at spørgsmålet om forslaget forenelighed med konventionen og Menneskeretsdomstolens praksis bør undersøges nærmere. Bemærkningerne til lovforslaget forekommer utilstrækkelige og upræcise, herunder

Advokatrådet

savnes en konkret stillingtagen til foreneligheden med beskyttelsen af "hjem" og "korrespondance", hvor det fremgår af Domstolens praksis, at forretningsforhold og lokaler er omfattet af beskyttelsen, jf. det franske begreb "domicile". Beskyttelse af virksomheder har været fastslået i hvert fald fra 2002 og fremad og det er uhensigtsmæssigt, at disse to væsentlige områder for beskyttelse af borgere og virksomheder ikke ses behandlet.

Advokatrådet finder, at det bør fremgå, at dataspejling som det klare udgangspunkt vil være et indgreb i forhold til artikel 8-rettigheder, hvorfor regelsættet og administrationen af kompetencen skal ske i overensstemmelse med artikel 8, herunder a) sikring mod misbrug og b) administration på en sådan måde at indgreb i artikel 8-rettigheder begrænses mest muligt samt c) indførelse af tilstrækkelige og effektive retssikkerhedsgarantier, herunder af processuel karakter. Advokatrådet finder, at introduktion af en vidtfavnende kompetence for Skat forudsætter, at lovforslagets forenelighed med artikel 8-retspraksis konkret vurderes. Der henvises til Domstolens praksis, herunder kan peges på domme som *Liberty v. the United Kingdom*, *Wieser and Bicos Beteiligungen GmbH v. Austria* og *Foxley v. the United Kingdom* angående kravene til regelgrundlaget og anvendelse af regler i praksis, herunder vigtigheden af, at beskytte kommunikation med virksomhedens juridiske rådgivere og vigtigheden af tilstedeværelse af en uafhængig repræsentant og en særlig fremgangsmåde til håndtering af indsigelser mv.

Med venlig hilsen

Rasmus Møller Madsen